

Sammendrag «Fra outsider til A4» En forskningsbasert evaluering av Stiftelsen Kirkens Bymisjon Drammens aktiviteter relatert til prosjekt «Ut i jobb».

Skrevet av Andvig, Steen & Sirnes.

Bakgrunn:

SKBD ønsket en forskningsbasert evaluering av prosjekt «Ut i jobb». Hensikten var å utvikle kunnskap om SKBD's praksis knyttet til å få personer med rus- og soningsbakgrunn ut i jobb gjennom prosjekt «Ut i jobb». To ledere i SKBD deltok i hele forskningsprosessen for å lære om aksjonsforskning og handlingsorientert forskningssamarbeid.

Hensikt med studien og forskningsspørsmål:

Hensikten var å undersøke hvilke faktorer som bidro til at deltakerne kom seg ut i ordinært lønnsarbeid og klarte å beholde jobben over tid. Sentrale forskningsspørsmål var: Hva er deltakernes erfaringer med å delta i prosjektet og med å komme ut i jobb? Hvordan beskriver de ansatte sitt arbeid med å få folk ut i jobb? Hva er bedriftslederes erfaringer med å delta i prosjektet? Hva er SKBD's suksesskriterier i arbeidet med å få folk ut i jobb? Hva er utfordringer i dette arbeidet?

Design og metode:

Studien hadde et beskrivende og eksplorativt design og var inspirert av handlingsorientert forskningssamarbeid. Tre flerstegs fokusgruppeintervju ble gjennomført med sju deltakere i prosjektet, tre flerstegs fokusgruppeintervju ble gjennomført med fem ansatte i prosjektet og fire bedriftsledere ble intervjuet individuelt. Datamaterialet ble analysert ved hjelp av kvalitative innholdsanalyser.

Funn:

Funn fra deltakerne: 1. Forutsetninger for å komme i jobb dreide seg om drømmen om et A4 liv, å bestemme seg for forandring, å ha et sted å bo og faste rutiner. 2. Støtte for å klare det nye livet dreide seg om oppfølging av SKBD og om samarbeid mellom deltaker, FRI og bedriftsleder. 3. Utbytte av å være i jobb dreide seg om selvstendighet og frihet, anerkjennelse på jobben, opplevelse av ansvar og forpliktelse, utfordring med å få nytt nettverk og endret syn på seg selv.

Funn fra ansatte: 1. De ansattes tenkningsgrunnlag dreide seg om tilnærming til deltakerne og ansatte med egenerfaring. 2. De ansattes arbeidsmåter dreide seg om oppgaveorientert tilnærming, oppfølging som trinnvis prosess, å være tett på, støtte til å etablere et hjem, støtte til å stå i et arbeidsforhold og få gjeldsordning. 3. Samarbeid med bedriftene dreide seg om dialog og trepartsavtale.

Funn fra bedriftslederne: 1. Motivasjon for å ta imot folk fra SKBD dreide seg om SKBD's gode omdømme, samfunnsengasjement og motiverte personer. 2. Samarbeid med avklarte ansvarsforhold dreide seg om klare forventninger og avtaler og betydningen av trekantsamtaler. 3. Å bry seg om de ansatte.

Konklusjoner: Det forskningsmessige grunnlag for å konkludere med at prosjekt «Ut i jobb» har lyktes med å få folk med rus- og soningsbakgrunn ut i jobb. SKBD har utviklet et helhetlig og virkningsfullt opplegg for arbeidsrehabilitering. Oppfølging knyttet til bolig, nettverk og det å komme ut i arbeid har bidratt til mestring, sosial støtte og tilhørighet i et sosialt fellesskap for deltakerne. De har fått bedre levevilkår og en mer aktiv og meningsfull hverdag. De har fått større kontroll over eget liv, og de har i hovedsak sluttet å ruse seg. De er blitt inkludert på arbeidsplassen med læring av sosiale regler og koder for samvær. De er i ferd med å utvikle en ny sosial identitet med endret livsstil og nye hverdagsrutiner.

De ansatte i SKBD har utviklet et omfattende tilbud med oppfølging knyttet både til arbeid, bolig og nettverk. De har en helhetlig forståelse for sammenhengen i livet til deltakerne med fokus både på psykososiale, materielle, sosiale og kulturelle forhold, samt på deltakernes ressurser og mulighet for vekst og utvikling. SKBD's tette oppfølging mot deltakere med vekt på å skape støttende miljøer rundt dem, skaper framtidshåp og motiverer til endring hos deltakerne. En trinnvis modell for å nærme seg arbeidslivet synes å være virkningsfull for at målgruppa skal komme ut i ordinært arbeid. Særlig lavterskeltrinnet for arbeidstrening er viktig, der deltakerne kan øve seg på arbeidsrutiner og få tro på at endring er mulig.

SKBD's motivasjonsarbeid overfor både deltakere og bedrifter, samt bruk av trekantsamtaler, er alle sentrale suksessfaktorer i samarbeidet mellom bedriftene og SKBD. Treparts-samarbeidet har resultert i en bedre og mer helhetlig oppfølging på arbeidsplassen for deltakerne, noe som bidrar til at de klarer å stå i jobben over tid. SKBD's gode omdømme, samt avklaring av forventninger til hverandre i

trekantsamtaler og mulighet for retur til SKBD av deltakere som ikke fungerer, er viktige motivasjonsfaktorer hos bedriftslederne for å ta imot deltakere fra «Ut i jobb».